

Beretning om livet som bogholder på Købmandsgården 1947- 50

ved Palle N. Jørgensen

Mine fire År på Købmandsgården

1. Nov. 1947 ankom jeg til Ballen og ved Indgangen til Købmandsgården var den første jeg mødte kommissen, Anders Hauge, der straks spurgte: Vil du i Butik eller på Kontor?

Jeg valgte Kontor, hvilket jeg aldrig har fortrudt. Det første, jeg blev sat til, var at udrede en Fejl på ca. 35.000 Kr. i Købsjournalen. Det viste sig, at det var en Kreditnota, der var blevet ført som en Faktura. Ved denne Opklaring fik jeg en stor Stjerne hos fru Helga Rasmussen (som selv havde lavet Fejlen).

På Kontoret var også som første Mand Johan Skovsager, en dygtig Mand, som efter min Mening burde have haft nogle flere Beføjelser. Ca. 1948 blev der antaget endnu en Kontormand, Langballe, der senere blev gift med Snedker/Tømrer Jacobsens Datter.

Vi følte os ikke indeklemte på Trods af Kontorets Størrelse (10-12 m^o). Næsten daglig arbejdede vi over. Det tog vi os ikke af – og Fagforening var en By i Rusland.

Om Sommeren kom der små Fragtskibe med Tørv, og 1 eller 2 af disse blev losset i Langør, ”Nordboerne” skulle jo også have Tørv. Opgaven blev lagt på mig, og jeg fik travlt med at kalde 4-5 Vognmænd og 1 Lossehold sammen. Losningen begyndte, og efter min Liste blev de så kørt ud til Kunderne. Ved Frokosttid blev jeg i Langør budt ind til Toldforvalteren og Frue, hvilket jeg var meget beæret over. Men – ak – Glæden var kort. Da jeg igen kom ned på Havnen stod der et Par vrede Kunder. Tørvene var våde (sandt nok) og nu ville de have Afløb for deres Vrede. Nu måtte Diplomatiets Gang. For det første måtte de rette deres Vrede mod Købmanden og ikke mig. For det andet måtte de opbevare Tørvene i et Skur med gennemtræk, så skulle de nok blive tørre, med Tiden forstås.

Brændselsmærker

Dette var et Kapitel for sig. En Dag fik jeg Besked af Købmand Bent Rasmussen, at jeg skulle stille på Brundby Hotel Kl. 9.00. Der ville så Murermester Rasmussen fra Tranebjerg støde til.

Dagen igennem blev der udstedt Mærker på Briketter, Koks m.m. Alt i medens førte jeg Lister, Navne og Adresser. Det var genialt. Næste Morgen blev jeg sendt til Nordby for at samle alle disse Mærker sammen. De blev sat i et Ringbind på Kontoret. Det tog et Par Dage, så Købmand Rasmussen havde bestilt Værelse på Nordby Kro. Jeg fik samlet så mange Mærker, at jeg fik Ros både af Fru & Hr. Rasmussen. Der var dog et Gran af ”frivillig” Tvang, idet Kunderne jo ikke kunne lyve sig fra at have Mærkerne, jeg var jo selv med til at udlevere dem.

Kost & Logi m.m.

Ved min Ankomst blev jeg henvist til ”Rikke”, som havde et ledigt Værelse (udmærket). Ved Siden af Rikke havde Julie Snedker Pensionat. Det var vel nok en dejlig Husmor, og vi fik virkelig god Mad. Skovsager spiste også der, og blev forlovet og senere gift med Datteren Karen og dermed Svoger til Erik Snedker, som var Lærling i Købmandsgården.

Der var en Del unge Mennesker i Ballen i disse År. Brugsen havde en Kommiss, og Speditør P. S. Pedersen (i daglig Tale selvfølgelig kaldet Pis Pedersen - Undskyld) havde 3 unge Mennesker ansat, Toft, Andersen og Eriksen. Om Sommeren mødtes vi Kl. 6,00 ved Havnemolen til vores Morgenbadning, det var Vældigt sjovt.

Købmand Rasmussen var kommet på den Tanke, at jeg skulle besøge Landmændene med det Formål at sælge Gødning (Salpeter, Superfosfat, Kali m.m.). Det var jeg bestemt ikke god til. Forudsætningerne manglede fuldstændigt, herunder Kendskab til Jordbrugsforhold m.m. , og jeg blev rendt fuldstændig over Ende af Konkurrenten Heegård-Hansen, som havde Folk, som forstod sig på disse Dele. (Det burde Købmand Rasmussen have kunnet indse)

På et andet Punkt kunne jeg bedre hævde mig, idet jeg var og er udstyret med en Regnemaskine i Hovedet. Dette kom mig til Gavn, da Fru Rasmussen en Dag spurgte om jeg – sammen med Revisoren – ville oprette et Rufbogholderi. Et Tilbud, jeg ikke kunne sige Nej til. Heldigvis gik det godt, og jeg kan den Dag i Dag more mig over i Tankerne at se Førstemanden Skovsager spørge (lille) mig angående Regnskabet. Det var jo en Bet til ham. Retfærdigvis – han fik det lært. En pudsig Ting var der dengang. Var der en Difference på 25 Øre f.eks. kunne vi sidde om Aftenen i Flere Timer for at finde Fejlen. Det var jo vores Ære, der var på Spil.

Amorinerne

Også på Samsø findes disse små Tingester, som er meget smitsomme, hvorfor jeg da også blev angrebet, hvilket jeg kan takke Anders Hauge for. Samme Anders bestemte en Dag, at jeg partout skulle med ud til Slagtermester Jørgensen, ikke for at se på ham, men han havde en

Datter i passende Alder, og vi kunne da altid besigtige hende. Introduktionen var vellykket, jeg var tilfreds med Synet og før jeg næsten vidste af det, var vi et agtværdigt Ægtepar. (Alt-alt for tidligt Julen 48). Vi blev gift i Vinding Kirke ved Vejle, men – men – men.

Det var Meningen, at vi kun skulle være to, når vi flyttede ind, men allerede på det Tidspunkt var vi tre! Vor Søn Jørgen kom til Verden i Købmanden Rasmussens Hus på Slagterivej den 14. August 49.

Endnu husker jeg en Aften med Kortspil til den lyse Morgen (Søndag). Vi bestemte at tage til Onsbjerg og drikke Morgenkaffe og tog senere en dejlig Tur til Besser Rev. Kamma og jeg blev skilt efter få År, men vi er på Talefod, vi har jo også vor ”lille” Dreng, som nu har været Sømand i 35 År – og er særdeles velsitueret.

Selv har jeg været Købmand, Nattevægter og de sidste År haft en god Gardinforretning. I Dag bestemmer jeg dårlig nok over Støvsugerens. Erna har været min Kone i 32 År. Vi har altid haft det godt, og jeg er tilfreds i mit Otium.

Jelling, den 29. juni 2001